

A Fővárosi Ítéletábra dr. Schmidt Valéria ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek a dr. Kopácsiné dr. Kubinyi Katalin jogtanácsos által képviselt F.K.-f. Zrt. (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 17. napján kelt, 35.P.22.892/2014/10. számú ítélete ellen az alperes 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes az államnak külön felhívásra 56.000 (Ötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével megállapította, miszerint az alperes azzal, hogy 2006. május 23. napján a K. Rádió „R. k.” című műsorában a felperesnek korábban az alperesre vonatkozó 4300 liter üzemanyag 300 km-re való elszámolása és a nyitott tankoló kártya elkészítésére vonatkozó kijelentéseit valótlanul állította, megsértette a felperes jóhírnevét. Kötelezte az alperest, hogy a fenti jogsértést megállapító ítéleti rendelkezést saját költségén, kétszer tegye közzé a K. R. műsorfolyamában reggel 6 és 9 óra között.

Megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz 2006. május 30-án érkezett feljelentésében alaptalanul vádolta a felperest rágalmazás vétségének elkövetésével, megsértette a felperes jóhírnevét és becsületét. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 700.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 125.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 420.000 forint illetéket. Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 140.000 forint illetéket.

A megállapított tényállás szerint a felperes 1998 márciusától energetikusként állt az alperes alkalmazásában. A felperes 2006. május 22. napján sajtótájékoztatón előadta, hogy az alperesnél az egyik Opel Frontera terepjáró esetében 2000-ben 300 km-re 4338 liter üzemanyagot számoltak el, továbbá, hogy munkáltatói utasításra nyitott tankolókártyát kellett készítenie. Másnap a K. R. „R. k.” című műsorában a felperesi állítások ismertetését követően az alperes szóvivője, Sz. P. tagadta a felperesi közléseket és azon riporteri kérdésekre, hogy „Egyébként létezik az, hogy 4300 liter üzemanyagot számolnak el 300 km-re?”, illetve „és az sem, hogy egy nyitott tankolókártyát kellett készítenie ennek az úrnak” azt válaszolta, hogy „Nem létezik.”.

Az alperes a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz 2006. május 30. napján érkezett feljelentésében három rendbeli, nagy nyilvánosság előtt elkövetett, jelentős érdeksérelmet okozó rágalmozás vétségével vádolta a felperest, valótlanul állítva fenti kijelentéseit. A bíróság 2.B...../2007/3. számú ítéletével a felperest a vád alól felmentette, az ítéletet a másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Bíróság 20.Bf...../2007/7. számú, 2008. április 10. napján kihirdetett végzésével helybenhagyta. Az elrendelt valóság bizonyítás során megállapította, hogy a felperes tényállításai a fogyasztás elszámolása, a nyitott kártya készítésére vonatkozó munkáltatói utasítás és arra vonatkozóan is valósak, hogy a kártyával más gépjárművek is tankolhattak, illetve bárkihez kerülhetett ezen kártya.

A felperes is élt feljelentéssel hamis vád büntette miatt, ezt a Budapesti Nyomozó Főügyészség a Nyom...../2008/1. számú határozatával megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el.

A felperes 2006. szeptember 19. napján az őt kezelő orvosnál olyan testi tünetekre panaszkodott, melyeket korábban nem tapasztalt, ilyenek voltak a látászavar, mellkasi diszkomfort, gyakori vizelési inger, hátfájás, remegés, reszketés, heves szorongások és álmatlanság.

A Fővárosi Törvényszék 69.P...../2012/12. szám alatti ítéletével, melyet a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf...../2013/9. számú végzésével hatályon kívül helyezett, a keresetet elutasította.

A folytatódó eljárásban módosított keresetében annak megállapítását kérte a felperes, hogy az alperes azzal, hogy ellene nyilvánvalóan alaptalan feljelentést tett, megsértette az emberi méltóságát és a becsületét és a feljelentés alapján egészsége is sérült. Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes a K. R. „R. k.” című műsorában tett kijelentéseivel megsértette a jóhírnevét azzal, hogy a felperes által közölt valós tényeket eltagadta. Kérte az alperest a további jogsértéstől eltiltani, illetve saját költségén a rádióban közlemény közzétételére kötelezni. Emellett igényt formált 4.000.000 forint kártérítés megfizetésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen a felperesi követelés elévülésére hivatkozott, továbbá azzal védekezett, hogy a büntető feljelentés nem volt visszaélészerű.

Az elsőfokú bíróság, utalva a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára és 78. § (1)-(2) bekezdésére, a keresetet részben megalapozottnak találta.

Az alperes elévülési kifogását a Ptk. 324. és 325. §-ainak (1) bekezdései alapján vizsgálta és a joggyakorlatra hivatkozva kifejtette, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban foglalt, keresetben kért objektív jogkövetkezmények vonatkozásában az igények nem évülnek el. A 4 millió forintos kártérítési követelés tekintetében megállapította, hogy a K. R.-ban 2006. május 23. napján közöltekkel kapcsolatos kártérítési igény elévült, mert a keresetet a felperes az öt éves elévülési időn túl terjesztette elő 2012. május 25-én. A büntető eljárást kezdeményező alperesi feljelentés 2006. május 30. napján érkezett a bíróságra és a büntető eljárás a másodfokú végzés 2008. április 10-ei kihirdetésével fejeződött be. Érvelése szerint a büntető eljárás folyamatban létehez kapcsolódó károk esetében az eljárás befejezésével kezdődik meg az elévülési határidő. A felperes azonban maga csatolta a 2006. szeptember 19. napján kelt okirati bizonyítékot, ami szerint már ekkor észlelte azokat az egészségromlásra utaló körülményeket, melyekre a kártérítési igényét alapította. Tehát legkésőbb ezen időpontban az egészségkárosodása bekövetkezett, így e tekintetben a keresetlevél

benyújtására szintén öt éven túl került sor. Ugyanakkor az 5. sorszám alatti keresetpontosításában az egészségkárosodáson kívüli egyéb károk esetében a büntető eljárás kapcsán köztudomású tényekre is alapította a követelését a felperes. Ezen igények tekintetében az elsőfokú bíróság nem látta akadályát az igény érvényesítésének tekintve, hogy az elévülési határidő kezdete a büntető eljárás jogerős befejeződésétől számítható. Mindezekre tekintettel vizsgálta érdemben a keresetet.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, miszerint a felperes a feljelentésnek nem a kifejezőmódját sérelmezte, hanem arra hivatkozott, hogy abban egyértelműen valótlan állítások kerültek a személye vonatkozásában előadásra. Utalva a periratokhoz csatolt büntető iratokra és a felperes által csatolt egyéb okiratokra, egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy a felperes nem tett valótlan kijelentést sem az Opel Frontera fogyasztásának elszámolásáról, sem a nyitott kártya készítésének körülményeiről. Megállapította továbbá, hogy az alperesi gazdasági társaság a feljelentés időpontjában tudomással bírt arról, hogy OPEN feliratú kártya van a társaságnál, az az Opel Fronterához tartozik, azt is tudta, miként oldotta meg a felperes a számlák kiváltását a kártyával, arról is tudott, hogy a jelzett gépkocsin kívül más gépjárművek is tankolhattak a kártyával, illetve hogy az a cégen belül bárkihez kerülhetett, de tudott az Opel Frontera gépkocsira 2000-ben elszámolt aránytalan benzinfogyasztásról is. A Nyom...../2008/1. számú nyomozást megszüntető ügyészségi határozat körében rámutatott, hogy annak indokául az szolgált, hogy nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el. Az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte, hogy annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy a felperesi előadások valóságok, vele szemben indokolatlan, valótlan tényeken alapuló feljelentést tett ezzel megsértette a felperes jóhírnevét. Minthogy a feljelentésben a felperest bűncselekmény elkövetésével vádolta, ezért a nyilvánvalóan alaptalan feljelentéssel az alperes megsértette a felperes becsületét is.

A K. R. „R. k.” című műsorában elhangzottakkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság megjegyezte, miszerint annak időpontjában is tisztában volt az alperes azzal, hogy a felperesi állítások az üzemanyag fogyasztás elszámolásáról és a nyitott kártyáról valóságok. Amennyiben valakiről nyilvánosan azt állítják, hogy egy korábbi nyilatkozata nem felel meg a valóságnak, az az érintett személy társadalmi megítélését egyértelműen rontja. Ekként az alperes ezen kijelentésével ugyancsak megsértette a felperes jóhírnevét.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogsértéstől eltiltás alkalmazását az eltelt több mint 8 évre tekintettel indokolatlannak találta, de a c) pont szerinti elégtételadást a K. R. reggeli műsorfolyamában elrendelte, azzal azonban, hogy nem a felperes szerinti közleményt, hanem az ítélet rendelkező részének jogsértést megállapító rendelkezését köteles az alperes közzétenni, így érhető el az elégtételnek megfelelő nyilvánosság biztosítása.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján részben megalapozottnak találta a felperes nem vagyoni kártérítési követelését, de hangsúlyozta, hogy kizárólag azon hátrányokat vizsgálta a büntető eljárással kapcsolatosan, amelyek nem az állított egészségkárosodással hozhatók összefüggésbe. Köztudomású tényként vette figyelembe, hogy a nyilvánvalóan valótlan tényeken alapuló feljelentés következtében a felperes közel két évig büntető eljárás hatálya alatt állt és ez mindennapi életet megnehezítette. Erre tekintettel 700.000 forintban határozata meg a nem vagyoni kártérítés mértékét, ezt meghaladóan azonban a keresetet elutasította.

A döntés ellen az alperes élt fellebbezéssel, amiben annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte.

A fellebbezés szerint az ítélet megalapozatlan, mert a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján a felperes követelése teljes terjedelmében elévült. Kifejtette, hogy nincs olyan jogszabály, mely úgy rendelkezne, hogy a személyhez fűződő jogok sérelme esetén nem az ötéves elévülési idő az irányadó. A Ptk. 84. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentárjából kiolvashatóan noha az objektív minősítés felróhatóságtól függetlenséget jelent, de ez nem értelmezhető úgy, hogy az elévülés az igényérvényesítés során nem alkalmazandó szabály, így az objektív jogkövetkezményeket sem lehet elévülés miatt 5 év elteltével érvényesíteni. Kifejtette, hogy az ítéletnek a bírósági gyakorlatra történő hivatkozása nem pótolja a Ptk. elévülésre vonatkozó rendelkezéseit. Mindezek alapján a felperes követelése nem volt bírói úton érvényesíthető.

Érvelése szerint a büntető feljelentés megtételekor nem gyakorolta visszaélésszerűen jogát. A felperesi állításokról következetesen állította, hogy azok valótlanok. Ezt tartalmazza az a felperesi feljelentés is, aminek alapján indult eljárást a Központi Nyomozó Főügyészség Nyom.,,/,2006/11-1. számú határozatával bűncselekmény hiányában megszüntetett, majd az ellene benyújtott panaszt a Legfőbb Ügyészség Kf.,,/,2006/19. számú határozatában alaptalannak találta. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a csatolt okiratokat teljes mértékig figyelmen kívül hagyta, holott álláspontja szerint az azokban foglaltak értékelése a perben elengedhetetlen. Ezen határozatok alapján ugyanis fogalmilag kizárt, hogy az alperes visszaélésszerűen gyakorolja a jogát, mikor azonos tények alapján rágalmozás miatt feljelentést tett a felperes ellen. A nem vagyoni kártérítés köztudomású tényeken alapuló megítélését megalapozatlannak találta.

A felperes személyesen csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyet a jogi képviselője által előterjesztett hatályos nyilatkozatában fellebbezési ellenkérelemnek kért tekinteni és az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek a helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta el. A Pp. 253. § (3) bekezdése alapján nem érintette a döntésnek a meghaladó keresetet - az emberi méltóság sérelmének megállapítását, a megállapított jogsértéstől való eltiltást, a vagyoni és 700.000 forint feletti nem vagyoni kártérítést - elutasító részét, e vonatkozásban az ítélet jogerőre emelkedett.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellően feltárta, abból okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogait a büntető eljárás kezdeményezésével, illetve a K, R-ban elhangzott nyilatkozattal. Döntésével és indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat fejti ki.

Eredménytelenül támadta a fellebbezés az ítéletet arra hivatkozva, hogy a felperesi követelés teljes terjedelmében elévült. A személyiségi jogsértés miatt indított perekben kialakult ítélkezési gyakorlat szerint a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban felsorolt objektív szankciók érvényesíthetősége a tulajdoni igényekhez hasonló abszolút szerkezetű jogviszony miatt nem évül el, helyesen hivatkozott erre az elsőfokú bíróság. A törvényalkotó a jövőre nézve változtatott ezen és az új Ptk., azaz a 2013. évi V. törvény 2:51. § (1) bekezdése szerint a jogkövetkezmények csak az elévülési időn belül érvényesíthetők. A jelen ügyben a sérelmezett cselekmények azonban 2006-ban történtek, a keresetlevél 2012. május 25. napján érkezett a bíróságra, ezért még a régi Ptk. szabályai és az azzal kapcsolatban következetesen alkalmazott joggyakorlat szerint kell eljárni, ami szerint a nem vagyoni jellegű személyiségi jogi igények határidő nélkül érvényesíthetőek. Ezért a felperes felróhatóságtól független szankciók iránti igényei nem évültek el.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a alapján a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen - egyebek mellett - a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése rendelkezik a jóhírnév védelméről. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, hírszettel vagy való tény hamis színben tüntet fel.

A jóhírnév sérelmét általában a valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása, hírszettelése, hamis színben feltüntetése okozza, ezért az ügyben eljáró bíróság a jóhírnévsértés kapcsán helyesen azt vizsgálta, hogy a sérelmezett közlések a felperesre vonatkozóan tartalmazzak-e valótlan tényállítást, illetve a való tényeket hamis színben tüntetik-e fel, és ezek egyben sértő tartalmat hordoznak-e. Az elsőfokú bíróság helytálló indokok alapján jutott arra a következtetésre, hogy az alperesi gazdasági társaság működésének, belső viszonyainak szükségszerű és pontos ismeretében az alperes a felperes jóhírnevét sértő módon járt el akkor, amikor egyrészt a K. R. „R. k.” című műsorában a felperes sajtótájékoztatón előadott állításait az Opel Frontera gépjármű 2000. évi üzemanyag elszámolását, illetve az Open nyitott tankolókártya bevezetését és használatát illetően valótlanak állította, másrészt a valós tények tudatában magánvádlóként büntető feljelentéssel élt ellene nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás vétsége miatt.

Az alperes fellebbezésében a jogsértést kizáró körülményként ismételt arra hivatkozott, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség Nyom.../2006/11-1. számú határozatával a felperes azonos tényálláson alapuló feljelentése folytán indult nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette, továbbá sérelmezte, hogy ennek az eljárásnak az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget és még csak meg sem említette határozatában. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a felperes ellen indult büntetőügyben hozott jogerős határozatra alapította döntését, amely részletesen kitért a felhívott ügyészségi határozatra és annak alapján is megállapította, hogy a valóság bizonyítása eredményre vezetett, a bizonyítékok meggyőző mérlegelése alapján helytálló volt a felmentő döntés. Ezért sikertelen volt az alperes e körben előadott hivatkozása. A jogerős büntető ítélet fényében azzal is súlytalanul érvelt a fellebbezés, hogy az alperes következetesen állította a felperesi állítások valótlanágát, mivel a valós tények biztos ismeretében ez a magatartása a tudatos jogsértést támasztja alá, megalapozza a visszaélésszerű joggyakorlást. A fellebbviteli bíróság osztotta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy a feljelentésben az alperes általa is tudottan a felperes valóságnak megfelelő közléseit valótlanak állítva indokolatlanul és alaptalanul bűncselekmény elkövetésével vádolta a felperest, ezzel az alperes a felperes jóhírnevét és becsületét is megsértette.

Mindezek alapján az elsőfokú ítélet a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával helyesen állapította meg a felperes személyhez fűződő jogainak megsértését az alperes terhére és a c) pont alapján megfelelően rendelte az elégtétel adását is.

A felperes a jóhírnevét, becsületét sértő feljelentés folytán indult büntető eljárás kapcsán köztudomású hátrányra is hivatkozva nem vagyoni kártérítést igényelt. Figyelemmel a Ptk. 360. § (1) bekezdésére, mely szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, illetve 326. § (1) bekezdésére, ami az elévülés kezdő idejét a követelés esedékességéhez rendeli, egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy a köztudomású hátrányra alapított igény esetében az elévülési határidő kezdete a büntető eljárás befejeződésétől számítható. Az egészségkárosodásra vonatkozó fellebbezési ellenkérelemben kifejtett érvek a hatályos fellebbezés vagy csatlakozó fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett elutasító döntés miatt nem voltak értékelhetőek. A büntetőper 2008. április 10. napján zárult le jogerősen és a felperes az ettől

számított öt éves elévülési határidőn belül keresetét előterjesztette, ezért alaptalan volt e körben az alperesi kifogás.

Az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel ítéletében a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontját, a nem vagyoni kártérítési igény elbírálása során, emellett azonban a Ptk. 339. §-ában, 355. § (1) és (4) bekezdéseiben, az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatának indokolásában foglaltakra, valamint a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel kell lenni. Eszerint a nem vagyoni kártérítés a sérelmet szenvedett fél életminőségében bekövetkezett negatív irányú változás ellensúlyozására hivatott, ezért a kártérítés mértékének a jóhírnév sérelme és a becsületsértés esetén ahhoz kell igazodnia, hogy a jogsértő magatartás mennyiben hatott ki a sérelmet szenvedett fél társadalmi megítélésére. A kártérítés mértékének megállapításánál ugyanakkor figyelembe kell venni a jogsértés tárgyi súlyát és annak következményeit is. A nem vagyoni kártérítés esetén az elszenvedett sérelem és mértékének igazolása bizonyítási nehézségekkel járhat, így a kialakult egységes bírói gyakorlat szerint nem csak a tételesen igazolt hátrányok, hanem a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadható az olyan hátrány bekövetkezése, amely köztudomású ténynek minősíthető. A sérelmet szenvedő fél azonban nincs elzárva attól, hogy az ezt meghaladó mértékű hátrány bekövetkeztét bizonyítsa.

Az elsőfokú bíróság a fentieknek megfelelően járt el, a kártérítés mértékének meghatározása során kellően mérlegelte a rendelkezésére álló adatokat. Értékelte a jogsértés tárgyi súlyát, és helyesen jutott arra, hogy nyilvánvalónak és köztudomásúnak fogadható el, hogy a két évig tartó eljárás - amelynek végén az eredményes valóságbizonyítás alapján a büntető bíróság felmentette a felperest az ellene alaptalanul emelt vád alól - a felperes életminőségét megnehezítette, társadalmi megítélését indokolatlanul kedvezőtlenül befolyásolta. A megállapított 700.000 forint nem vagyoni kártérítés összege nem eltűzött, az megfelel a bíróságok által kimunkált gyakorlatnak és alkalmas arra, hogy hozzávetőlegesen kompenzálja a felperest az elszenvedett hátrányokért.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta.

A sikertelen fellebbezés folytán az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni a felperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviselőt ellátó ügyvéd 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései, illetve 4/A. § (1) bekezdése szerint meghatározott munkadíjából áll.

A tárgyi illetékfeljegyzés miatt le nem rótt fellebbezési illetékről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

Budapest, 2016. január 7.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző

